

Samen-
speeltips

de Speel-
Lijven-
bende

Samenspeeltips

Hieronder vind je de nummers van de Samenspeeltips zodat je snel jouw favoriete tip kunt opzoeken.

- 1** Magische bellenblaas
- 2** Fotoshoot
- 3** Fleur de speelplek op: maak samen een vlaggenlijn
- 4** Speeltuinbingo
- 5** Stokkenmonsters maken
- 6** Vliegtuigwedstrijd
- 7** Op zoek naar de schat
- 8** Bevriesregel
- 9** Bouw een hut
- 10** Hooghouden
- 11** Stoelendans: maar dan anders
- 12** Hek weven
- 13** Een muur vol gaten
- 14** Ik zie ik zie wat jij niet ziet
- 15** Toverbal
- 16** Stapelen
- 17** Spinnensoep maken
- 18** In de wolken
- 19** Parcoursje
- 20** Speurtocht naar de schatkist
- 21** Poppenkast
- 22** Laserdoolhof
- 23** Op volgorde van
- 24** Net alsof
- 25** De tien dingen die we delen
- 26** Samen lachen, stampen, klappen

Veel samenspeelplezier!

Kinderen moeten samen kunnen spelen. Niet alleen omdat het leuk is, maar ook omdat ze er belangrijke dingen van leren. Ze doen bijvoorbeeld ervaring op met winnen en verliezen. Ze leren voor zichzelf opkomen, compromissen sluiten, ruzies bijleggen. En ze ervaren dat iedereen anders is, maar dat dit geen belemmering hoeft te zijn om samen te spelen.

Vaak gaat samen spelen vanzelf. Maar soms hebben kinderen daarbij een beetje hulp nodig van jou, als volwassene. Bijvoorbeeld als sommige kinderen door een handicap niet goed kunnen meekomen. Als winnen of juist verliezen té moeilijk is. Of als steeds het recht van de sterkste telt. Dan ben jij nodig om het spel in goede banen te leiden en om een fijn samenspeelklimaat te creëren.

Hoe je dat doet? Daar hebben wij als Speeltuinbende veel ervaring mee, die we graag met je delen. Hierna geven we je 26 leuke samenspeeltips; daarmee help je elk kind, met of zonder handicap, om samen te spelen en plezier te maken. En tot slot hebben we nog wat algemene tips voor je om voor een fijn samenspeelklimaat te zorgen.

We wensen jullie veel samenspeelplezier!

Magische bellenblaas

Zeepbellen blazen heeft iets magisch; het is altijd leuk en prachtig om te zien. Met bellenblaas kun je ook veel leuke spelletjes spelen. Probeer bijvoorbeeld de bellen kapot te maken voordat ze de grond raken. Doe samen het 'wereldrecord bellen vangen': kinderen blazen grote en kleine bellen en proberen ze te vangen. Wie kan de grootste zeepbel maken? Of samen héél veel bellen maken en de hele lucht met bellen vullen! Of verras kinderen die de ogen dicht hebben: heel veel bellen blazen, ogen open... oooohhhh!

Tip: kinderen met een beperking kunnen misschien niet zo snel de bellen kapot maken als andere kinderen. Vraag of zij het leuk vinden om de bellen te blazen!

samen spelen
maakt het
verschil

Fotoshoot

Snorretjes en hoedjes op een stokje, dat moet wel heel grappig worden! Neem je knutselspullen en oude karton mee naar de speelplek en knutsel er samen op los! Of misschien vind je wel dingen bij de speelplek die je kunt gebruiken, zoals takken en blaadjes. Maak leuke foto's van elkaar. Wie kan de gekste blik trekken?

2

Fleur de speelplek op: maak samen een vlaggenlijn

Niets is zo vrolijk als vlaggetjes ophangen, zo kom je meteen in de feeststemming! Nog leuker is het om de vlaggenlijn samen te maken. Ieder kind maakt een tekening op zijn of haar eigen vlaggetje. Met draad en tape maak je de vlaggen aan elkaar. Zo krijg je een toffe en unieke vlaggenlijn.

Tip: laat de kinderen zoeken naar andere dingen die zij kunnen gebruiken om de speelplek op te fleuren, zoals bloemetjes en blaadjes.

3

samen spelen
maakt het
verschil

Speeltuinbingo

Ga samen op avontuur met de speeltuinbingo. Op zoek naar een hondendrol, een prullenbak, een bal of een insect: zo ontdek je samen je speelplek! Maak samen een bingokaart met bijvoorbeeld 6 vakjes en schrijf of teken daarin 6 dingen die je in de speeltuin tegen kunt komen. Ga vervolgens op zoek.

Stokkenmonsters maken

In de natuur zijn onwijs veel schatten te vinden, zoals stokken, stenen, bloemen en bladeren. Hiermee kun je heerlijk knutselen! Zo kun je bijvoorbeeld een stokkenmonster maken. Pak de knutselkist erbij en ga lekker verven en versieren. Iets groters bouwen? Neem dan lege dozen mee naar buiten, het liefst zo groot mogelijk! Eierdozen, lege flessen en ander kosteloos materiaal kan ook ingezet worden!

Vliegtuigwedstrijd

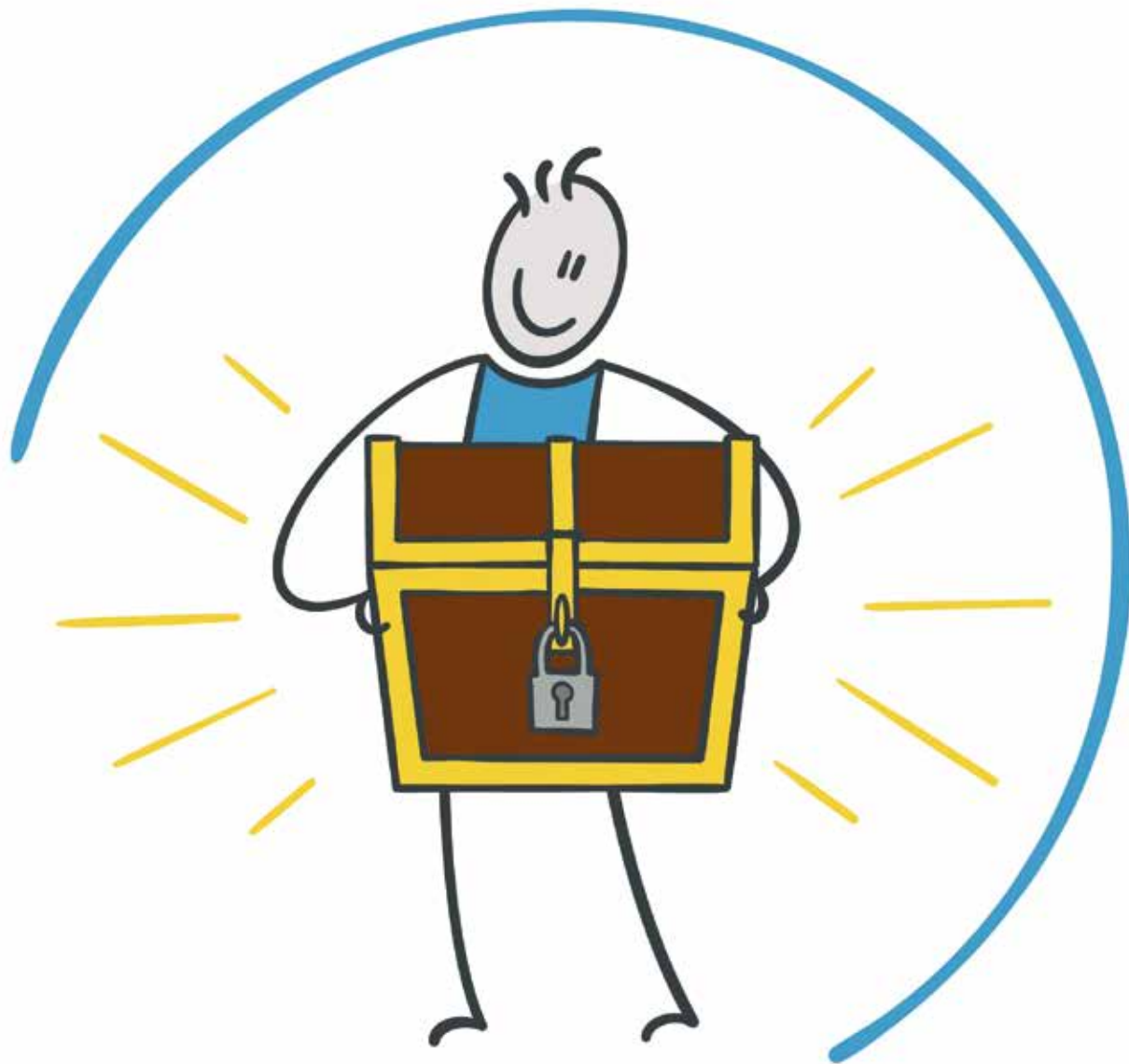
Is het een vogel? Nee! Het is een vliegtuig! Samen kun je super leuk papieren vliegtuigen vouwen. Wie gooit het verste?

Tip: laat de kinderen elkaar helpen met het vouwen van vliegtuigjes.

Op zoek naar de schat

Knutsel samen van een schoenendoos een schatkist. Hierin kun je een echte schat verstoppen, iets lekkers bijvoorbeeld. Dan laat je de kinderen de doos verstoppen en tekenen zij een schatkaart. Of zoek de doos met aanwijzingen, zoals koud/warm. Om de beurt zoeken de kinderen elkaars schatkist. Is de schatkist gevonden? Dan is de schat voor jou!

7

samen spelen
maakt het
verschil

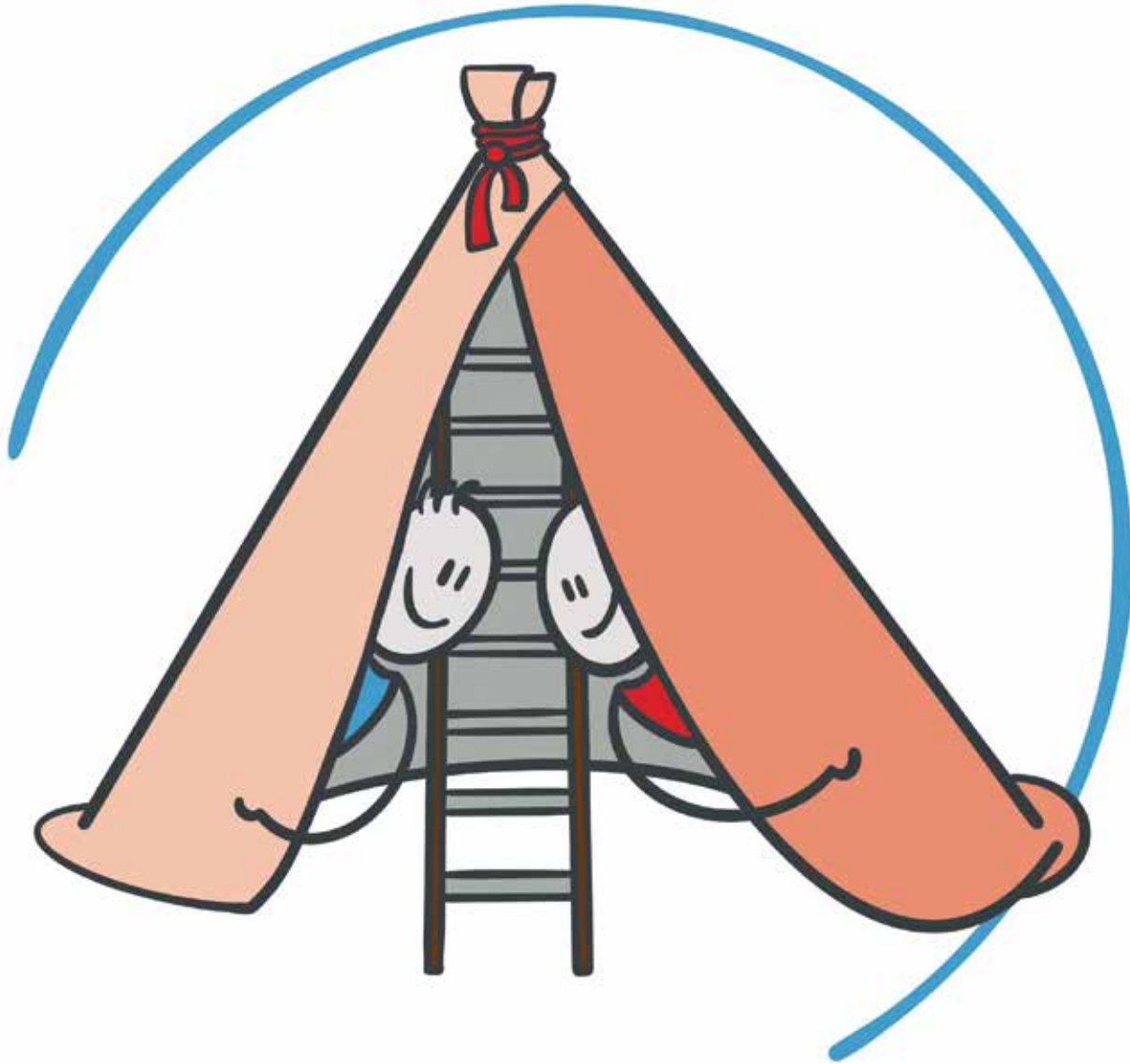
Bevries-regel

Spelletjes zoals tikkertje zijn altijd leuk. Maar voor kinderen die niet goed kunnen rennen, kunnen ze frustrerend zijn. Introduceer dan de bevries-regel. Bij het horen van het woord 'Bevries!' moeten alle kinderen behalve de tikker bevroren. Hierdoor kan elk kind gelijkwaardig meespelen. In plaats van bevroren kun je ook kiezen voor slow-motion: bij 'Slow' moet iedereen behalve de tikker rennen in slow-motion.

Bouw een hut

Wat is er leuker dan hutten bouwen? Maak een hut waar iedereen in past. Verzamel oude dozen en lakens. Dit kun je ook vragen aan (de ouders van) de kinderen die meedoen. Maak gebruik van takken en speeltoestellen. Zorg voor losse materialen die net te groot zijn voor een kind om in zijn eentje te tillen. Zo móeten ze wel samenwerken om de hut te bouwen. Heeft elk kind een rol in de bouw van de hut? Wordt de hut gebouwd op een plek waar elk kind bij kan?

Hooghouden

Hoe lang kunnen jullie de bal hooghouden? Alle kinderen zitten op de grond (of zitten in een rolstoel of staan met een rollator). Doel van het spel is de bal samen in de lucht te houden. Gebruik je hoofd, handen, voeten, looprek – alles mag, behalve opstaan of de bal vastpakken. Schuiven over de grond of rijden met de rolstoel/rollator mag wel. Is een bal voor sommige kinderen te lastig om te vangen of gooien? Gebruik dan een ballon. Is één van de spelers blind of heel slechthoort, gebruik dan een bal met een belletje en spreek af dat de bal wel mag rollen.

10

Stoelendans: maar dan anders

Zet de stoelen in een kring en start de muziek. De spelers dansen om de stoelen. Haal een paar stoelen weg en stop de muziek; iedereen gaat zo snel mogelijk zitten. Er mogen meerdere kinderen op een stoel zitten. Lukt het ons om met z'n allen op zo min mogelijk stoelen te zitten? Let op: geef op tijd aan wat de laatste ronde wordt, waar het uitdagend is maar niet onmogelijk. Zo zorg je ervoor dat de groep een succeservaring heeft.

Tip: Doen er kinderen met een rolstoel mee? Gebruik dan kranten in plaats van stoelen. Hoeveel kinderen kunnen er op een krant staan? Doen er kinderen met een auditieve beperking mee? Zorg dan dat ze kunnen zien dat de muziek stopt. Dat kan door te zwaaien: zolang de muziek aan staat zwaaien de spelleider en alle kinderen met een hand. Of gebruik een lamp: de lamp gaat uit als de muziek stopt.

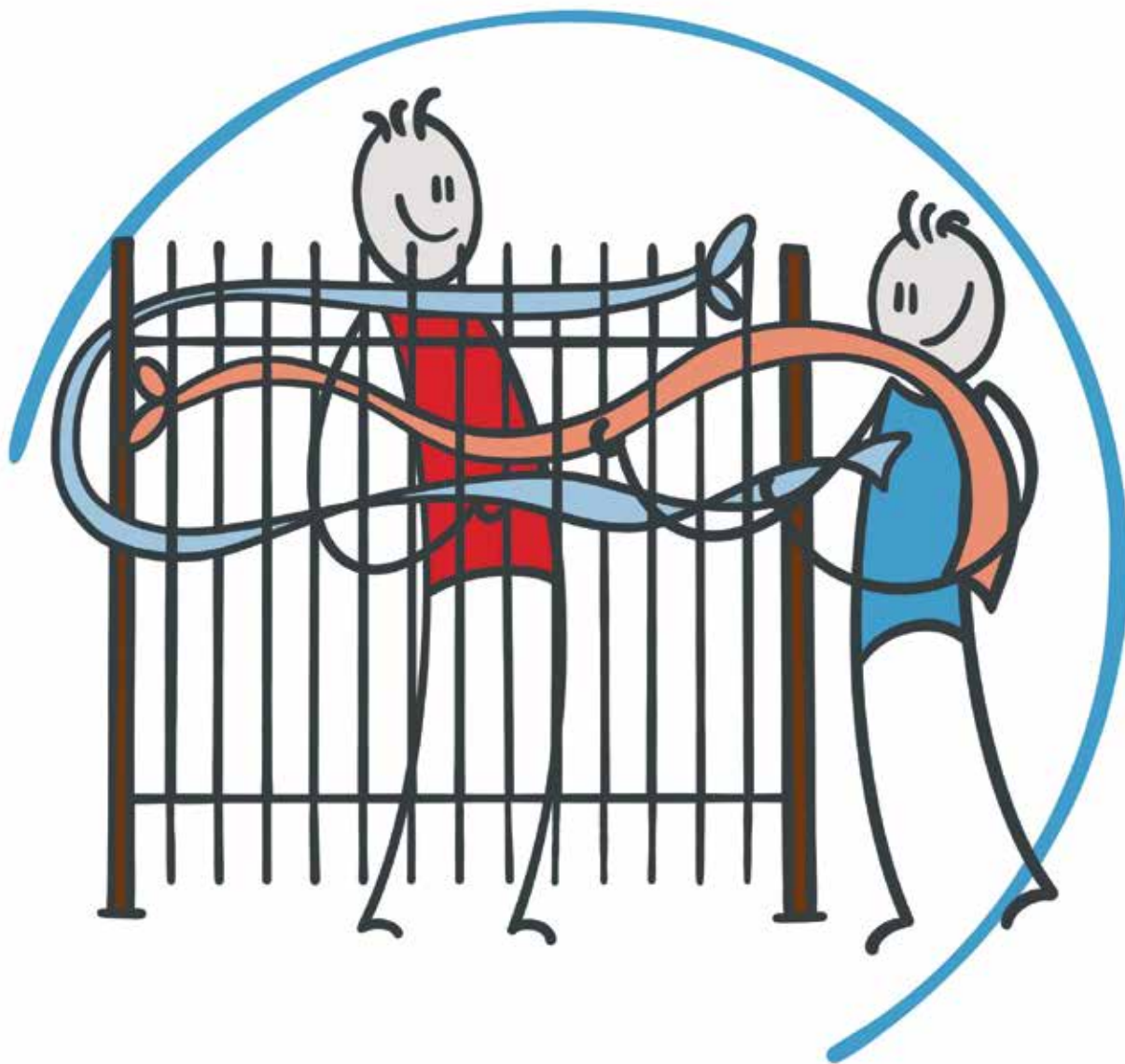
11

samen spelen
maakt het
verschil

Hek weven

Verzamel dunne stoffen in verschillende kleuren. De kinderen scheuren de stoffen in smalle repen. Wanneer er genoeg repen zijn, kan het weven beginnen. Een hek is het weefraam. De kinderen weven de repen stof door het hek zodat het een kleurrijk kunstwerk wordt. Ze kunnen dit in tweetallen doen: Het ene kind steekt de stof door het hek, het andere kind pakt hem aan en steekt hem door een ander gaatje weer terug. Betrek alle kinderen in het weven. Kies samen welke kleuren je mooi vindt, voel aan de stof.

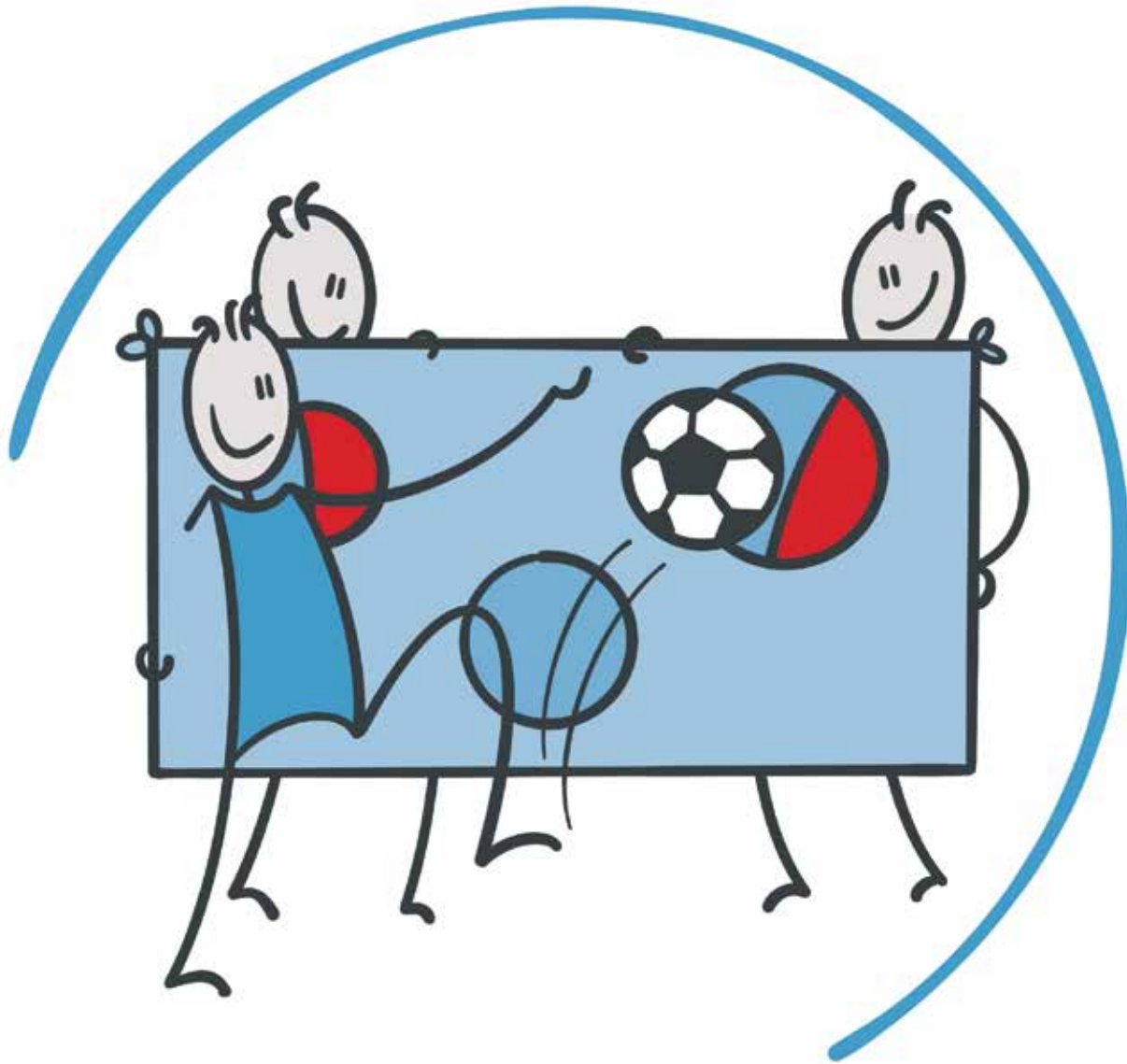
Een muur vol gaten

En gooien maar met die bal! Maak gaten in een groot laken. Bij deze gaten kun je getallen zetten om punten te kunnen scoren. Hang het laken zo op dat je ballen door de gaten kunt gooien, en geef aan van welke afstand iemand mag gooien. Gooi om de beurt de bal door de gaten en houd eventueel de score bij.

Zin in een wedstrijdje? Dan kun je de grootte van de gaten of werpafstand variëren. Elke afstand en gat krijgt dan een eigen puntenwaarde. Hoe groter de afstand, of hoe kleiner het gat, des te meer punten. Wie kan de meeste punten verzamelen? Je kunt ook samen presteren, door de punten van alle deelnemers op te tellen. Probeer bij de volgende poging om het gezamenlijke record te verbeteren!

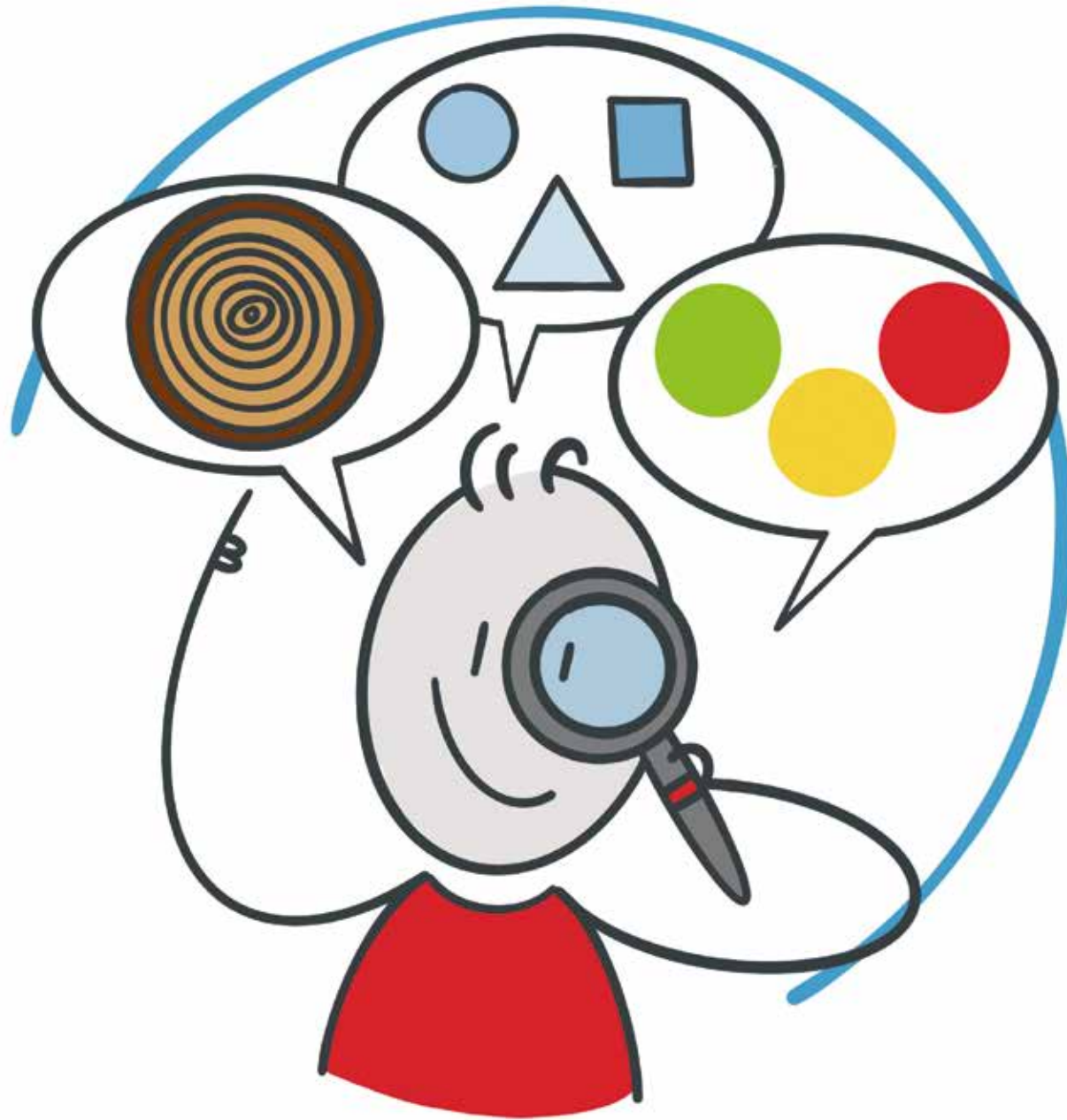
13

**samen spelen
maakt het
verschil**

Ik zie ik zie wat jij niet ziet

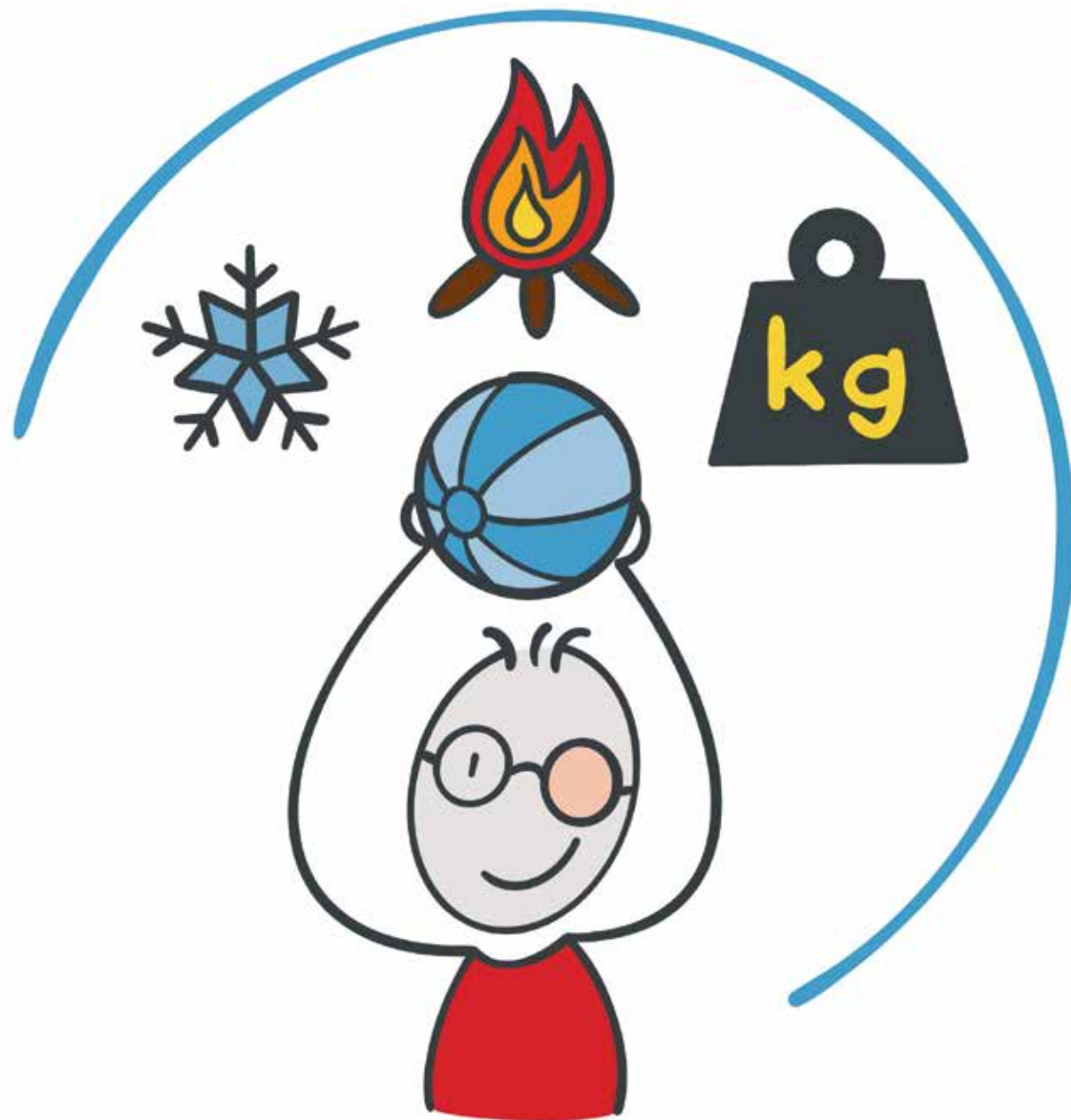
Raadspelletje. Het eerste kind zegt: "Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en de kleur is..." of: "Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en de vorm is..." of: "Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het is gemaakt van ...". De anderen raden om de beurt wat het zou kunnen zijn.

Toverbal

Kinderen zitten of staan in een kring en geven een bal aan elkaar door. Samen bepalen ze wat voor soort bal het is. De kinderen behandelen de bal zoals ze hebben afgesproken. De bal is bijvoorbeeld een grote ijsklont, van glas, warm, geurig, zwaar, stekelig, glibberig, kleverig, fluweelzacht, enzovoort.

Tip: Zijn er kinderen bij die minder goed kunnen gooien of vangen? Gebruik dan een ballon om mee over te gooien.

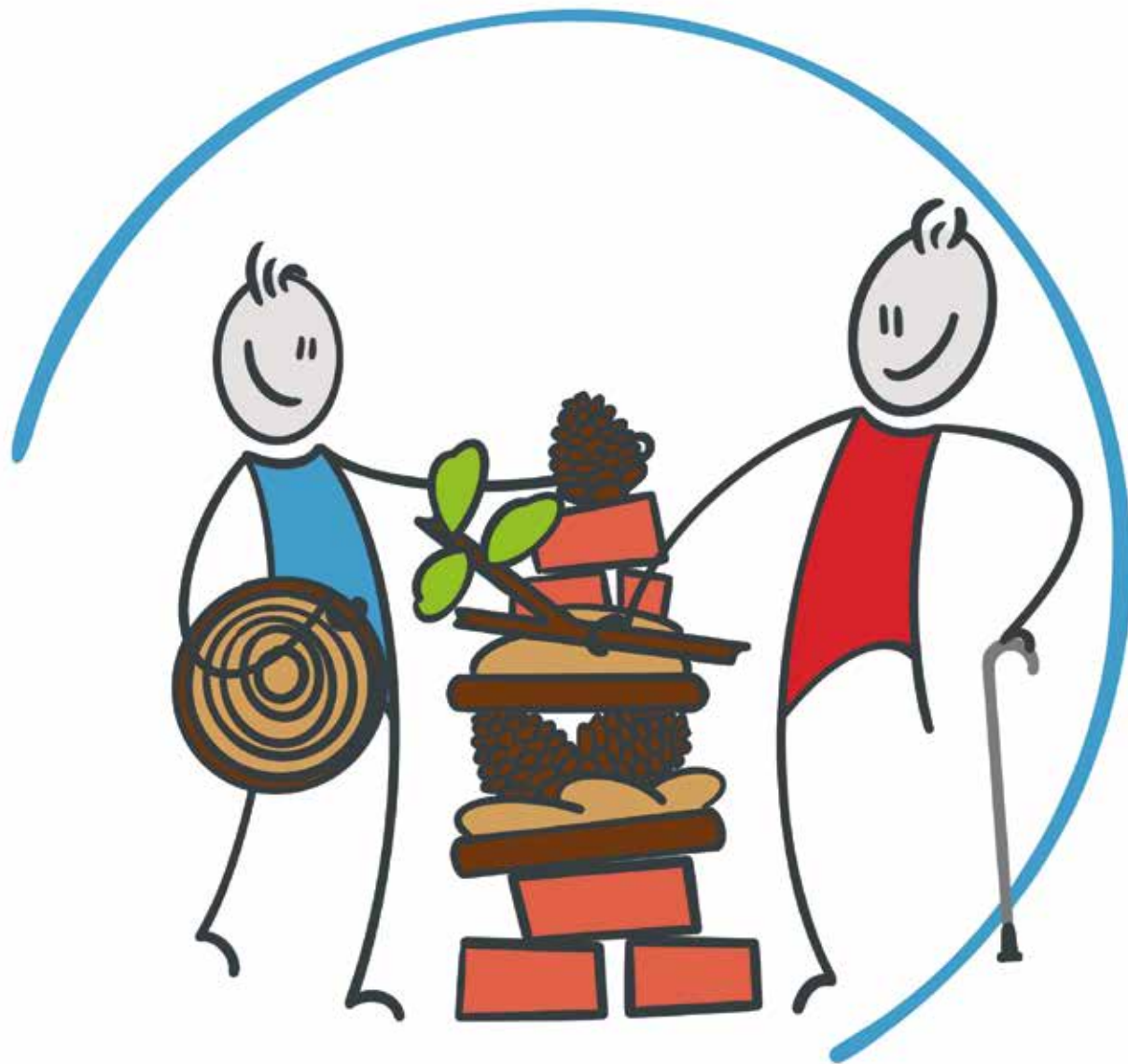
15

samen spelen
maakt het
verschil

Stapelen

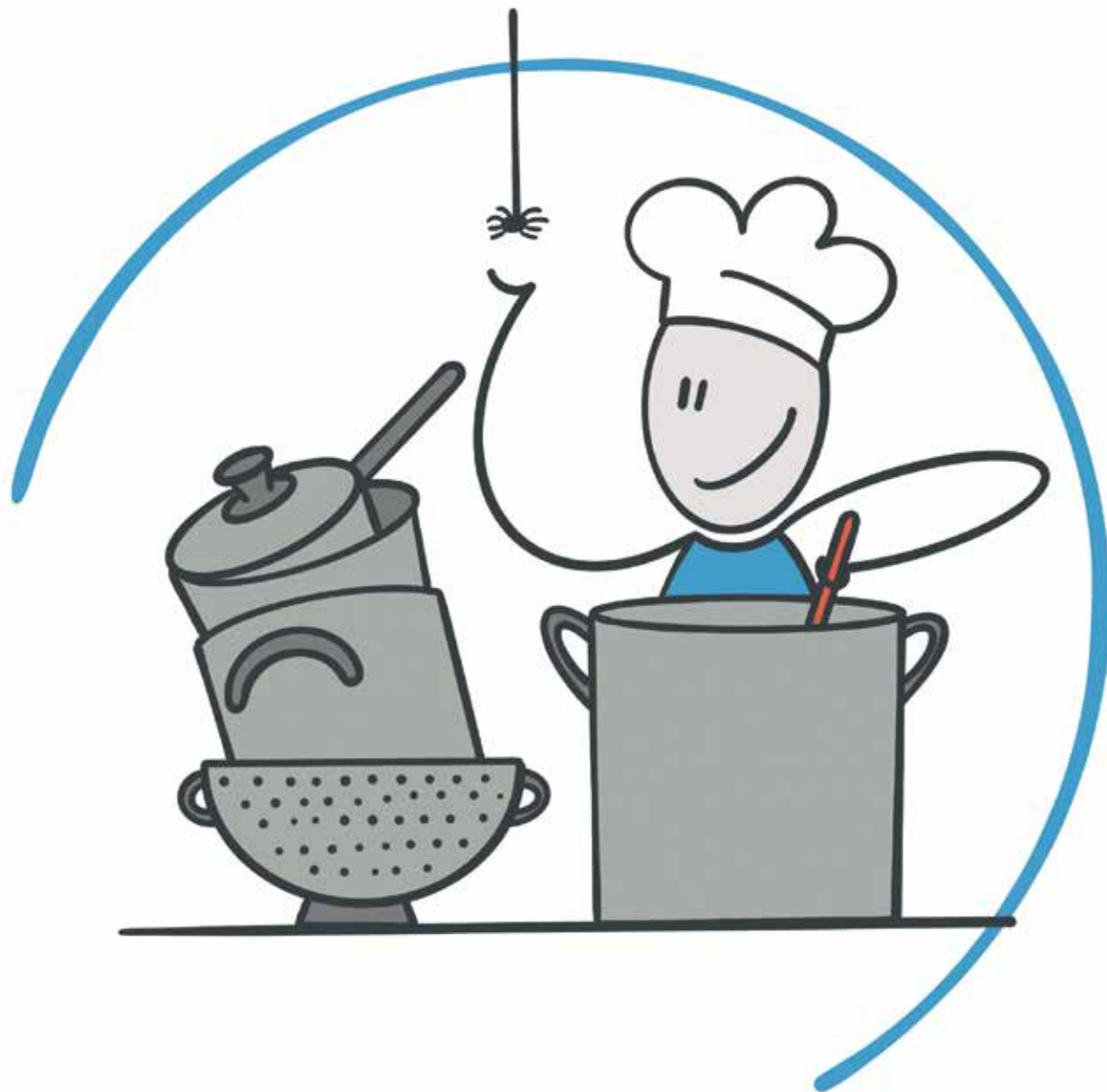
We gaan bouwen. Zorg voor een grote stapel boomstamschijven (grote, dikke, kleine) en andere losse materialen (stenen, zand, dennenappels). Laat de kinderen er lekker mee rommelen en ontdekken wat je er allemaal mee kunt doen. Kinderen kunnen bijvoorbeeld een toren maken van de boomstamschijven en stenen.

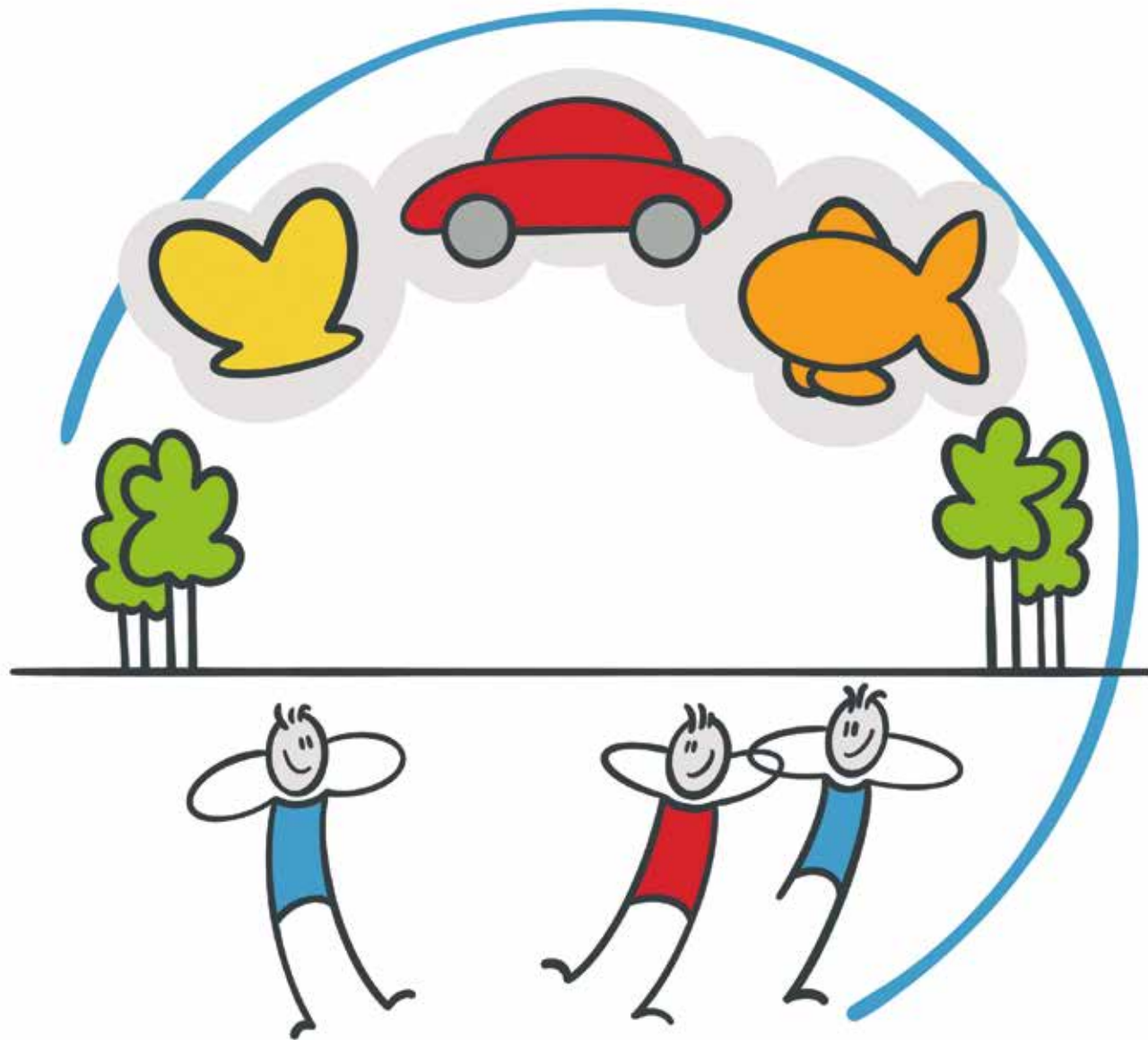

Spinnensoep maken

Let op, deze soep kan toverkracht bevatten! Verzamel oude pannen en potten, vergieten, gardes, enzovoort. De kinderen maken van water met natuurlijke materialen zoals blaadjes, zand en kastanjes een lekkere spinnensoep en roeren regelmatig in dit prutje.

Tip: sommige kinderen kunnen door hun beperking minder goed materialen verzamelen. Misschien willen zij wel de kok zijn die dit heerlijke soepje bereidt!

In de wolken

Lekker op je rug in het gras, samen kijken naar de wolken. Welke figuren zie jij?

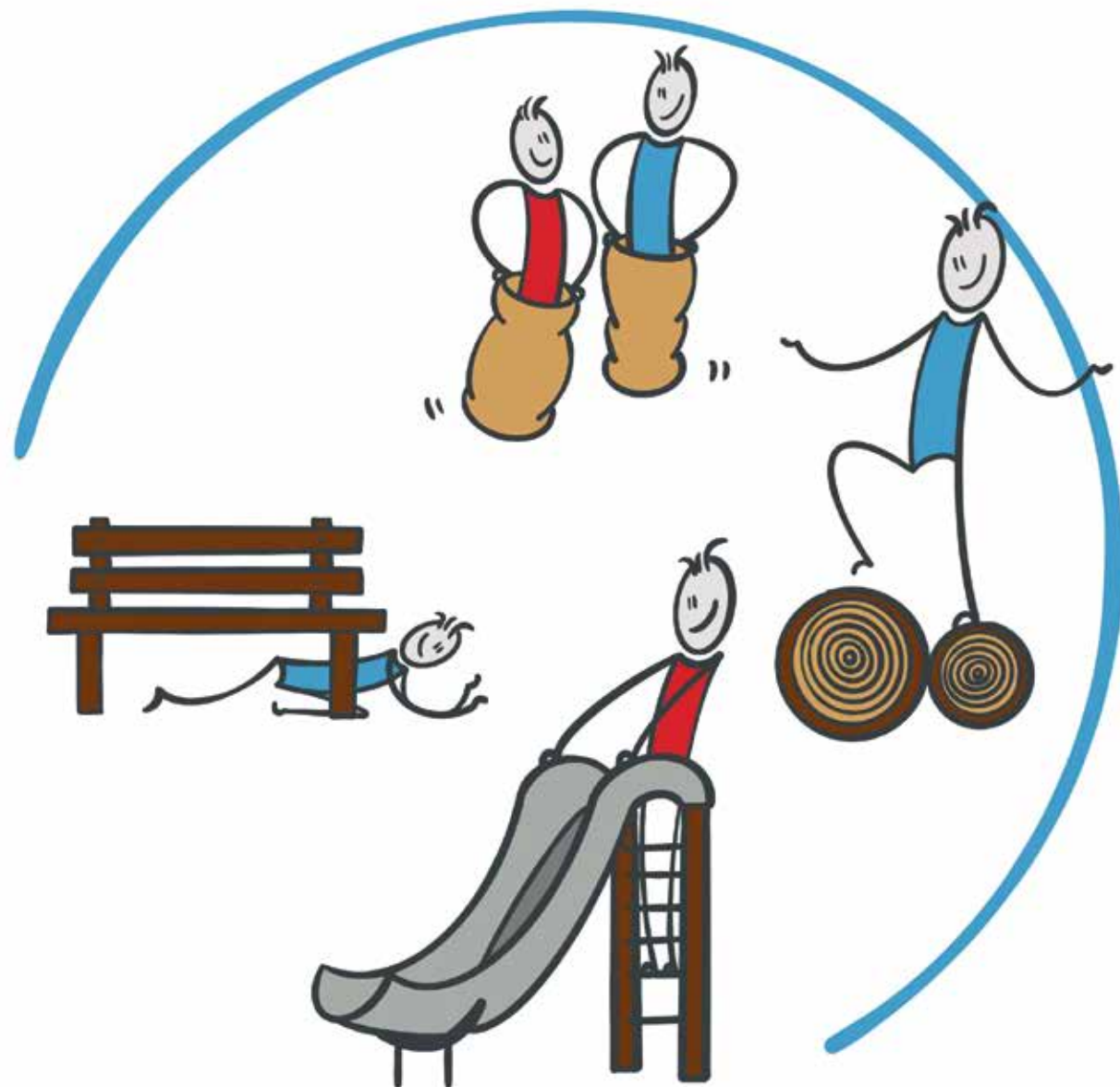
18

Parcoursje

Stippel een parcours uit dat de kinderen moeten afleggen. De moeilijkheidsgraad van het parcours stem je af op de deelnemer(s). Op het parcours kunnen materialen staan waartussen ze slommen of waar ze overheen of onderdoor gaan. Zoek verschillende ondergronden waar ze overheen moeten, of maak kleine opdrachten die ze moeten uitvoeren. Of maak een grote verkeersbaan, met verschillende routes en een zebrapad waar mensen oversteken. Het kan ook een parcours zijn dat je zo snel mogelijk moet afleggen. Of een estafettevorm.

Tips: Gebruik materialen die tegen een stootje kunnen. Zorg ervoor dat de doorgangen niet te nauw zijn. Zorg ervoor dat het terrein veilig is. Zijn er kinderen met rolstoel/looprek, houd hier rekening mee met het parcours. Zijn er kinderen met een visuele beperking? Zorg ervoor dat het parcours is afgezet met felle kleuren.

19

samen spelen
maakt het
verschil

Speurtocht naar de schatkist

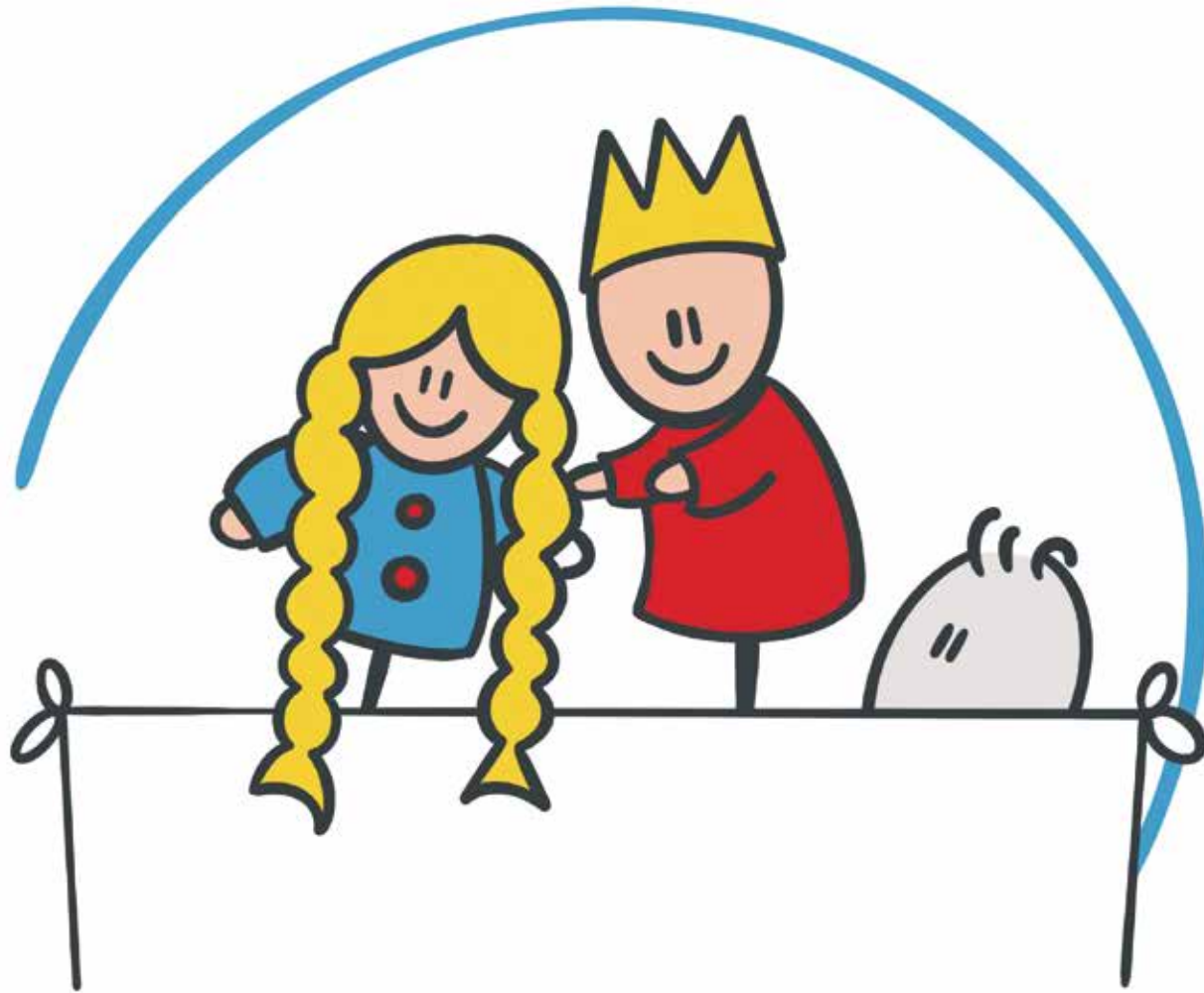
Maak een heuse schatkaart waar je de route op uittekent naar de schat (bijvoorbeeld in de buurt). Kinderen moeten de route volgen om de schat te vinden. Op de schatkaart kun je aangeven dat er tussendoor opdrachten zijn die de schatzoekers moeten uitvoeren voordat ze verder mogen. De deelnemers kunnen als echte piraten verkleed gaan (verkleeden is al een leuke beweegactiviteit op zich). Of laat de deelnemers zelf de schatkaart maken.

Een echte schatkaart maken doe je zo: Strooi wat koffiepoeder op de schatkaart (vel wit papier) en wrijf met een nat theezakje over het poeder heen. Hierdoor ontstaan bruine vlekken op je kaart. Gebruik een haardroger om de kaart snel te laten drogen of leg hem op de verwarming. Als hij droog is, rol je het papier met een deegroller plat. Eventueel kun je daarna nog wat koffie, kaneel of thee over het oppervlak heen wrijven. Zo ontstaat een mooi oud effect. Als laatste kun je de schatkaart insmeren met olijfolie, dan blijft hij langer goed.

20

Poppenkast

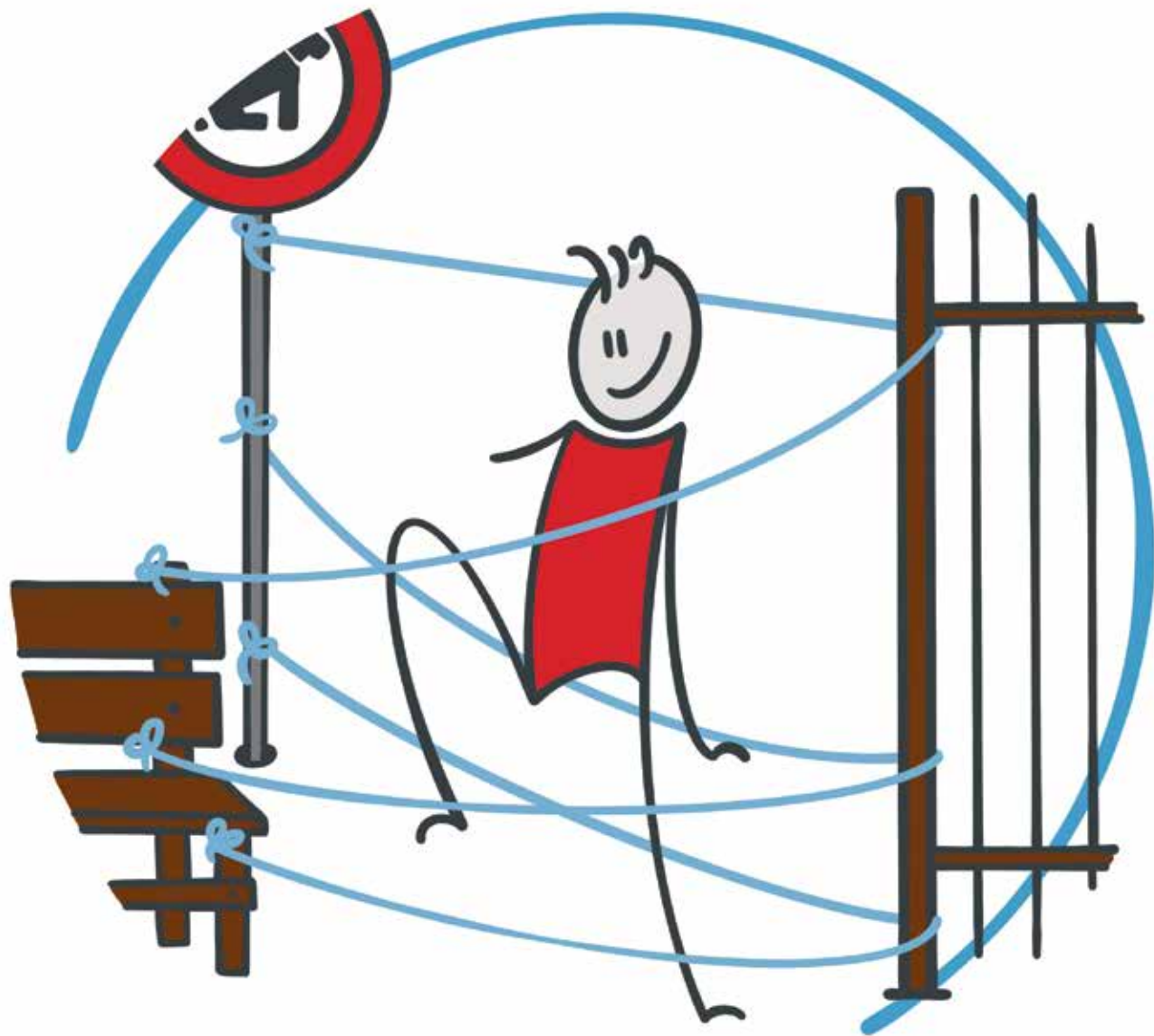
Hang een laken op, zo hoog dat de deelnemer zijn arm moet strekken om met de pop boven het laken uit te komen. Bedenk als spelleider een verhaal dat je wilt spelen met de kinderen. Wat vaak goed werkt is een verhaal waarin jouw poppenkastpop andere poppen nodig heeft. Bijvoorbeeld: jouw pop is jarig en hij wil dat de andere poppen op bezoek komen. Of jouw pop heeft een kist gevonden en hij wil dat de andere hem helpen om die open te maken.

Voorbeeld: Vertel de kinderen dat ze samen met jou een poppenkastverhaal gaan spelen. Zoek een poppenkastpop uit en doe hem aan je hand. De kinderen mogen ook een pop uitzoeken en aan hun hand doen. Daarna ga jij achter de poppenkast zitten, de kinderen ervoor. Laat jouw pop vanuit de kast met de andere poppen praten. Vertel vanuit je rol het verhaal dat je bedacht hebt. Bijvoorbeeld: “Hallo allemaal, ik ben Jan Klaassen. Weet je wat mij vandaag overkomen is? Ik liep door het bos, en toen ineens struikelde ik! Boem, daar lag ik op de grond. Ja, jullie lachen wel. Maar dat deed pijn hoor! Weten jullie waar ik over struikelde? Over een kist. Een dichte kist. Jullie snappen dat ik er meteen in wilde kijken. Maar dat lukte niet, want ik krijg hem niet open! Kijk, daar staat ie. Weet een van jullie misschien hoe ik die kist open kan krijgen? Ja? Politieagent, kun jij me helpen?” Vraag de poppen om de beurt om te helpen. Het kind dat aan de beurt is komt in de poppenkast, en praat daar met zijn pop tegen jouw pop. Geef op die manier alle kinderen de kans om achter de kast te komen.

Complimenteer ze tijdens het spel met hun inbreng: “Wat een goed idee, Katrijn. Gaat de kist zo open, denken jullie?”

**samen spelen
maakt het
verschil**

Laserdoolhof

Je bent de actieheld in je eigen lasergame. Maak een laserdoolhof met wol, stoelen en tafels. Je maakt de laserstralen door de draad te spannen tussen de poten van tafels en stoelen (of ander stevig materiaal). Geef de deelnemers de opdracht om een route te volgen. Daarbij mogen de laserstralen niet geraakt worden, dat betekent ontwijken en bukken. Lukt het hen om steeds sneller door de lasergame te gaan? Je kunt ook de deelnemers betrekken bij de voorbereiding door ze zelf de draden te laten spannen.

22

Op volgorde van

Maak een grote kring of meerdere kleine kringen. Ga in de kring op volgorde staan. Bijvoorbeeld op volgorde van hoe lang je erover hebt gedaan om hier te komen (geef aan waar in de cirkel 'heel kort' en waar in de cirkel 'heel lang' is). Of op volgorde van wanneer je jarig bent (geef aan waar januari en waar december is). Bij een kleine groep: ga op alfabetische volgorde van naam staan. Help elkaar. Kunnen jullie nog een 'op volgorde van' verzinnen?

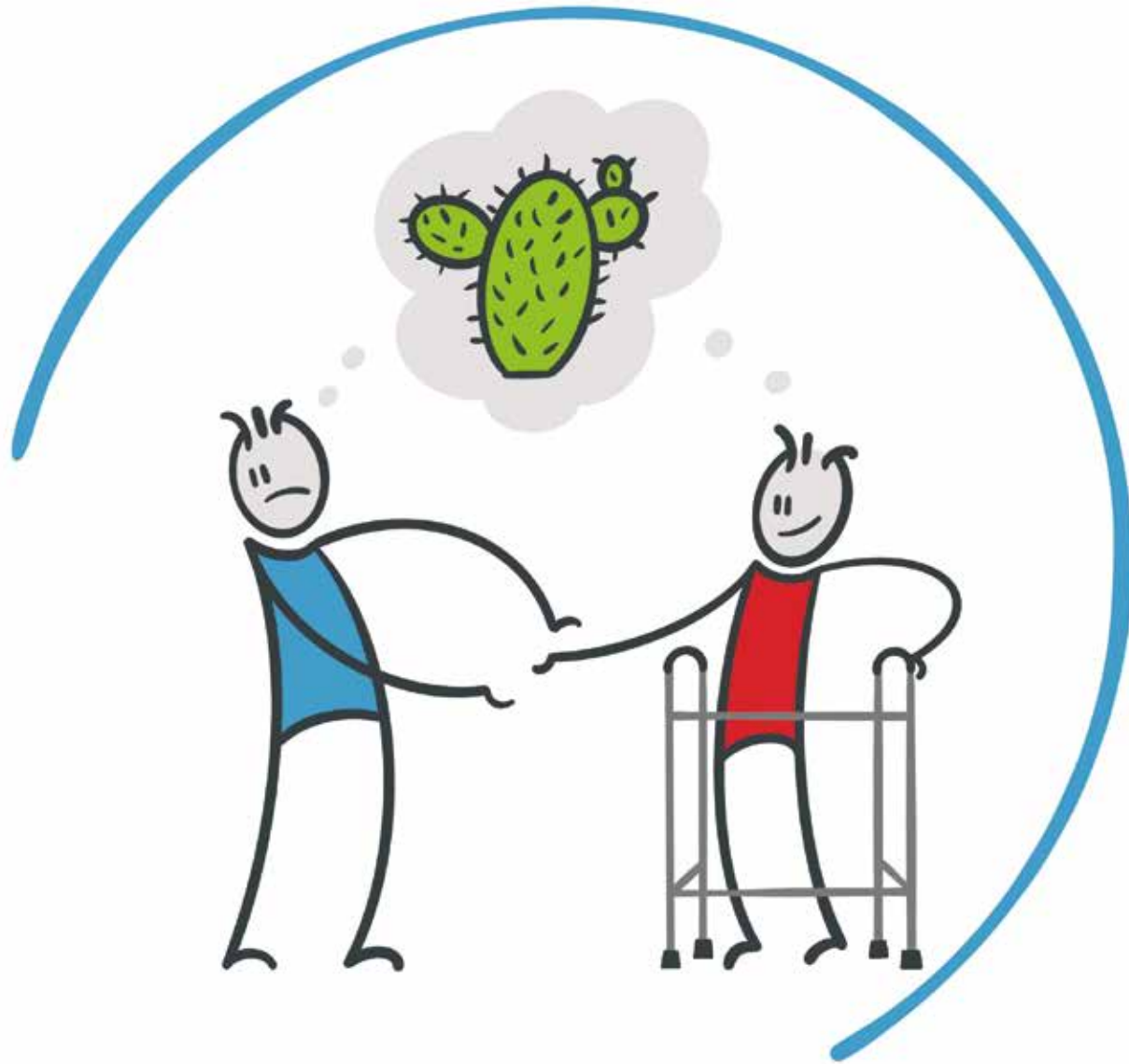
23

samen spelen
maakt het
verschil

Net alsof

Hoe gooi of vang je iets wat heel zwaar is? Of heel stekelig? Ga in een grote kring staan en gooi 'net alsof' iets naar elkaar over. De spelleider begint. Gooi iets wat net alsof heel zwaar is, heel licht, heel zacht, heel groot, heel heet, heel lief, etc. Het 'iets' gaat de hele kring door en dan is de volgende aan de beurt om iets te bedenken.

De tien dingen die we delen

De spelers gaan samen op zoek naar tien dingen die ze delen, tien dingen die elk van hen leuk vindt om te doen. De speelwijze is als volgt: om beurten mag een speler een voorstel doen. Hij of zij zegt bijvoorbeeld "ik hou van wandelen". Wanneer de anderen dat óók allemaal leuk vinden krijgt de groep een punt. De punten houden ze op hun vingers bij. Wanneer er op deze manier tien dingen gevonden zijn die iedereen leuk vindt, mag de groep een groepsyell doen en heeft de groep het doel volbracht. (Het is moeilijk om dit met een grote groep te spelen; verdeel de kinderen dan in meerdere kleine groepjes. Maar let op: het is geen wedstrijd tussen verschillende groepjes.)

25

samen spelen
maakt het
verschil

Samen lachen, stampen, klappen

Als spelleider begin je met het maken van een beweging, de anderen doen je na. Bijvoorbeeld samen stampen. Maak variaties: als olifant, als muisje, als kangoeroe. Dan ga je samen klappen: hard of zachtjes, in een ritme. Dan ga je samen lachen: lach alsof je een klein beetje moet giechelen, lach als de kerstman 'ho, ho, ho' waarbij je buik op en neer gaat, lach zonder geluid te maken, trek samen een gek gezicht. Lekker samen lachen!

Je kunt ook om de beurt spelleider zijn. Of vraag één deelnemer om even zijn ogen dicht te doen en wijs in het geheim een nieuwe spelleider aan. Die deelnemer moet daarna raden wie de spelleider is: wie maakte als eerste die beweging of dat geluid?

Tips voor een fijn samenspeelklimaat

Als volwassene heb je verschillende manieren om ervoor te zorgen dat kinderen prettig en veilig samen kunnen spelen:

- Soms hebben kinderen hulp nodig om 'eerlijke' wedstrijdjes te spelen of te organiseren. Bouw bijvoorbeeld een 'handicap' in in het spel: tikkertje op één been, of geblinddoekt.
- Als kinderen wedstrijdjes moeilijk vinden, kun je ze begeleiden of ze een andere rol geven.
- Kies ook voor spellen zonder winnaars en verliezers, waarbij je samen een doel behaalt. Wanneer het gaat om 'wie is het snelste, handigste, slimste', vallen kinderen met een beperking vaak buiten de boot.
- Pas de spelregels aan aan de mogelijkheden van de kinderen die meedoen. Want de spelers zijn belangrijker dan de regels. Laat kinderen hierover meedenken. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen? En vinden we het spel op deze manier allemaal leuk?
- Bied veiligheid en structuur door kinderen te vertellen waar ze wat mogen spelen.
- Zet soms een hoekje af voor kinderen die een rustig spel willen spelen of wat angstig zijn.
- Neem materialen mee om de kinderen eens een andere speelimpuls te bieden. Bijvoorbeeld eierdozen of een springtouw. Of materialen die net te zwaar zijn om in je eentje te tillen, dan moeten kinderen wel samen werken om hun doel te bereiken.
- Soms kun je meedoen met een speelactiviteit, en soms is het goed om niet mee te doen maar wel aan te moedigen.
- Als je een actieve en luisterende houding laat zien, weten kinderen dat ze bij je terecht kunnen met al hun kleine en grotere problemen tijdens het spelen.
- Help kinderen bij het omgaan met conflicten.
- Vier aan het einde dat het leuk was door samen iets te eten of drinken. Of laat iedereen in een paar woorden zeggen wat ze leuk vonden. Evalueer eventueel samen: 'We hebben mét elkaar gespeeld in plaats van tegen elkaar: hoe vond je dat?'

Samengevat: door beschikbaar te zijn voor de kinderen en je te richten op de mogelijkheden, zorg je ervoor dat elk kind mee kan spelen.

Over de Speeltuinbende

De Speeltuinbende is een groep stoere kinderen met en zonder handicap die zich inzetten voor samen spelen. Met hun ouders komen ze in actie voor toegankelijke speelplekken en een cultuur waarin samen spelen gewoon is. Meer weten of lid worden? Kijk op speeltuinbende.nl.

Hoe zorg je ervoor dat alle kinderen
fijn samen kunnen spelen? Ook als
sommige kinderen wat minder goed
mee kunnen komen, bijvoorbeeld
door een handicap? Daar hebben
wij als Speeltuinbende veel ervaring
mee. In dit boekje geven we je
26 leuke samenspeeltips; daarmee
help je elk kind, met of zonder
handicap, om samen te spelen en
plezier te maken!